

श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराजबाट बनाइबक्सेको तल लेखिए बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

२०१८ सालको ऐन नं. ४२

स्वस्तिश्री गिरिराज चक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विस्दावली विराजमान मानोन्नत ओजस्विराजन्य प्रोज्ज्वल नेपाल तारा अति ओजस्वी त्रिभुवन प्रजातन्त्र श्रीपद ॐ रामपट्ट अतुल ज्योतिर्मय त्रिशक्तिपट्ट अतिप्रबल गोरखा दक्षिणबाहु महाधिपति फील्ड मार्शल र सर्वोच्च कम्पाण्डर इन्-चीफ श्रीमन्महाराजाधिराज श्री श्री श्री महाराज महेन्द्र-वीर विक्रम जंगबहादुर शाहबहादुर शमशेर जंग देवानाम् सदा समरविजयिनाम् ।

होटेल कर असूल उपर गर्ने व्यवस्थाको निमित्त बनेको ऐन

प्रस्तावना:- आर्थिक ऐन, २०१८ ले होटेलको ग्राहक उपर कर लगाउने व्यवस्था गरेको र त्यस्तो करको रकम असूल उपर गर्ने कार्यप्रणाली व्यवस्थित गर्नु वाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट नेपाल अधिराज्य को संविधानको धारा ५५ अनुसार यो ऐन बनाइबक्सेकोछ ।

१. संक्षिप्त नाम, विस्तार र प्रारम्भ:- (१) यो ऐनको नाम होटेल कर ऐन, २०१८ रहेकोछ ।

(२) यो ऐन नेपाल अधिराज्य भर लागू हुनेछ ।

(३) यो ऐन, २०१८ साल श्रावण ३० गतेदेखि प्रारम्भ भएको मानिने छ ।

२. परिभाषा:- विषय वा प्रसङ्ग ले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा--

(क) "होटेल" भन्नाले नगद किराबमा भोजन (खानापीना) को प्रबन्ध भई वा नभई बसोबासको सुविधा दिने गरी व्यावसायिक आधारमा चलाइएको होटेल सम्झनु पर्छ ।

(ख) "ग्राहक" भन्नाले होटेलमा बसोबास गर्ने ग्राहक सम्झनु पर्छ ।

(ग) "ग्राहक खर्च" भन्नाले ग्राहकले होटेलमा भोजन (खानापीना) सहित र रहित बसोबासको सुविधा बापत होटेलको मालिकलाई भुक्तानी गर्ने नगदी सम्झनु पर्छ ।

(घ) "कुनै होटेलको सम्बन्धमा मालिक" भन्नाले होटेलको कारोवारमा अन्तिम नियन्त्रण भएको व्यक्ति वा व्यक्तिहरू सम्झनु पर्छ र यो शब्दले त्यस्तो होटेलको काम चलाउन मैनेजर वा मैनेजिङ्ग एजेण्ट नियुक्त भैराखेको भए निजलाई समेत जनाउँछ ।

(ङ) "कर" भन्नाले होटेलको ग्राहक उपर लाग्ने होटेल कर सम्झनु पर्छ ।

७७

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

(च) “कर अफिसर” भन्नाले यो ऐनको प्रयोजनको निमित्त श्री ५ को सरकारले नियुक्त गरेको कर अफिसर सम्झनु पर्छ ।

३. कर असूल उपर गर्ने:- सालबसाली वा कुनै एक सालको निमित्त होटेल कर लगाउने गरी कुनै ऐनबाट व्यवस्था भएमा त्यस्तो कर यो ऐन र यस अन्तर्गत बनेका नियम वा आदेश बमोजिम गरी असूल उपर गरिने छ ।

४. होटेलको मालिक मार्फत् कर बुझाउने:- होटेलको ग्राहक पिच्छे लाग्ने करको रकम निज ग्राहकले सो होटेलको मालिकहरूलाई ग्राहक खर्च भुक्तानी गर्दा साथसाथै दाखिल गर्नु गराउनु पर्छ ।

५. होटेलको मालिकको कर्तव्य:- (१) होटेलको मालिकले होटेलको ग्राहकबाट ग्राहक खर्च असूल गर्दा निज उपर लाग्ने करको रकम पनि साथसाथै असूल गरी लिनु-पर्छ । महीना महीनाको ग्राहकबाट असूल गर्नुपर्ने करको रकम महीना महीनाभित्रै असूल गरिसक्नु पर्छ । महीना नघाई असूल गर्न हुँदैन । त्यस्तो करको रकम असूल गर्न बाँकी राखी ग्राहकलाई होटेलबाट उठाउन हुँदैन ।

(२) होटेलको मालिकले उपदफा (१) बमोजिम ग्राहक खर्च र करको रकम असूल गर्दा के कति खानापीना र कति दिनको बसोबासको सुविधा बापत के कति ग्राहक खर्च र सो बापत के कति करको रकम असूल गरेको हो स्पष्ट र ठीक ठीक रूपमा देखिने गरी कर अफिसको निस्सा लगाइएको बिलमा आफ्नो दस्तखत र मिति हाली तीन प्रति बिल तयार गरी एक प्रति ग्राहकलाई दिनुपर्छ र अर्को एक प्रति महीना भुक्तान भएको ६ दिनभित्र स्थानीय कर अफिसरछेउ दाखिल गर्नुपर्छ र बाँकी एक प्रति होटेलको अफिसमा रेकर्डको लागि राख्नुपर्छ ।

(३) होटेलको मालिकले महीना महीनामा असूल उपर गरेको करको रकम महीना महीनाको एकै मुष्ट गरी महीना भुक्तान भएको ३ दिनभित्र श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी तोकिएको ठाउँमा दाखिल गरी महीना भुक्तान भएको ६ दिनभित्र त्यसको निस्सा र लगत स्थानीय कर अफिसर छेउ दाखिल गर्नुपर्छ ।

(४) होटेलको मालिकले होटेलमा के कति दिन के कति ग्राहकलाई के कति खानापीना र बसोबासको सुविधा दिएको हो र सो बापत कति ग्राहक खर्च र करको रकम असूल उपर गरेको हो त्यसको हिसाब किताब र त्यसको बिलहरू सबै जुनसुकै बखत चेक जाँचको लागि दुरुस्त पारी राख्नुपर्छ र स्थानीय कर अफिसर वा निजको अफिसको अरू कर्मचारीले चेक जाँच गर्न आएको बखत विना रोक टोक चेक जाँच गर्न दिनुपर्छ ।

(५) यो ऐन वा यस अन्तर्गत बनेका नियम वा आदेशको प्रयोजनको निमित्त

आधिकारिक मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

स्थानीय कर अफिसरले समय समयमा मागे बमोजिमको सूचना पनि होटेलको मालिकले दिनुपर्छ ।

६. स्थानीय कर अफिसरको कर्तव्य र अधिकार:- (१) यो ऐन र यस अन्तर्गत बनेका नियम आदेशहरूको पालन भएको छ छैन बुझ्नको निमित्त स्थानीय कर अफिसरले आफै वा आफ्नो अफिसको कर्मचारीद्वारा जुनसुकै बखत पनि जुनसुकै होटेल भवन अफिस र त्यहाँको हिसाब किताब र सम्बन्धित अरू कागजपत्रहरूको चेक जाँच गर्न सक्ने छ ।

(२) स्थानीय कर अफिसरले आफ्नो इलाका भित्रका सबै होटेलले म्यादभित्र करको रकम श्री ५ को सरकारबाट तोकिएको ठाउँमा बुझाए नबुझाएको बुझ्दै गरी म्याद भित्र नबुझाएको भए यो ऐन बमोजिम जरिवाना गरी सो करको रकम सो तोकिएको ठाउँमा बुझाउन लिखित सूचना सम्बन्धित होटेलको मालिकलाई दिनुपर्छ ।

(३) होटेलको मालिकले म्यादभित्र स्थानीय कर अफिसर छेउ यो ऐन बमोजिम दाखिल गर्नुपर्ने लगत, निस्सा, बिल, सूचना म्यादभित्र स्थानीय कर अफिसर छेउ यो ऐन बमोजिम दाखिल भएकोमा ठीक बेठीक जाँची आवश्यक भएमा अरू कागजपत्र र सूचनासमेत होटेलको मालिकबाट झिकाउनुपर्छ र त्यस्तो लगत, निस्सा, बिल, सूचना म्यादभित्र दाखिल नगरेको भए यो ऐन बमोजिम जरिवाना गरी दाखिल गर्न लिखित सूचना सम्बन्धित होटेलको मालिकलाई दिनुपर्छ ।

(४) स्थानीय कर अफिसरले महीना महीनाको असूल भएको र असूल हुन बाँकी करको फाँटवारी महीना नाघेको तेस्रो हप्तासम्ममा श्री ५ को सरकारको कर विभागमा र एकाउण्टेण्ट जनरल अफिसमा पठाउनुपर्छ । एकाउण्टेण्ट जनरल अफिसमा त्यस्तो फाँटवारी पठाउँदा सम्बन्धित होटेलको मालिकबाट प्राप्त लगत निस्सा र बिलहरू पनि समावेश गरी पठाउनुपर्छ ।

७. साँचो सूचना दिनेलाई इनाम:- यो ऐन बमोजिम लाग्ने कर छल्ने नियतले कसैले कुनै काम गरे गराएको कुराको सूचना दिने व्यक्तिलाई सो कुरा ठहर गराएपछि कसूरदारबाट असूल उपर भएको करको अंकको सयकडा २५ श्री ५ को सरकारको कर विभागका डाइरेक्टरका आदेशले इनामको रूपमा दिइने छ । त्यस्तो सूचना दिने व्यक्तिको नाम गोप्य राखिनेछ ।

८. जरिवाना:- (१) कुनै होटेलको मालिकले यो ऐन बमोजिम होटेलको ग्राहकबाट असूल गर्नुपर्ने करको रकम असूल नगरेमा सो करको रकम स्थानीय कर अफिसरको आदेशले सोही होटेलको मालिकबाट जरिवानाको रूपमा असूल गरिनेछ ।

(२) कुनै होटेलको मालिकले यो ऐन बमोजिम दाखिल गर्नुपर्ने करको रकम म्यादभित्र दाखिल नगरेमा वा घटी पारी दाखिल गरेमा निजलाई कर अफिसरको आदेशले ने.रु. १। देखि ने. रु. १०००। सम्म जरिवाना हुनेछ र दाखिल नगरेको

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

जति करको रकम पनि सरकारी बाँकी सरहको कारवाइ गरी असूल उपर गरिनेछ ।

(३) कुनै होटेलको मालिकले यो ऐन बमोजिम स्थानीय कर अफिसरछेउ दाखिल गर्नपर्ने लगत, निस्सा, बिल वा सूचना म्यादभित्र दाखिल नगरेमा वा फरक पारी दाखिल गरेमा निजलाई स्थानीय कर अफिरका आदेशले ने.रु. ११ देखि ने.रु. १००० सम्म जरिवाना हुनेछ ।

(४) कुनै होटेलको मालिकले यो ऐन बमोजिम स्थानीय कर अफिसरछेउ दाखिल गर्नुपर्ने लगत, निस्सा, बिल वा सूचना म्यादभित्र दाखिल नगरेकोले स्थानीय कर अफिसरले सो दाखिल गर्न लिखित सूचना पठाएकोमा सो सूचना पाएको ३ दिनभित्र पनि दाखिल नगरेमा सो दाखिल नगरेसम्म प्रति दिन स्थानीय कर अफिसरका आदेशले ने.रु. ५० जरिवाना हुनेछ ।

(५) कुनै होटेलको मालिकले वा अरु कुनै व्यक्तिले स्थानीय कर अफिसर वा निजको अफिसको अरु कर्मचारीलाई चेक जाँचको काममा बाधा दिएमा वा चेक जाँचको निमित्त मागेको हिसाब किताब वा अरु कागजपत्रहरू पेश नगरेमा वा झुठ्ठा हिसाब किताब वा कागजपत्रहरू पेश गरेमा निजलाई स्थानीय कर अफिसरका आदेशले ने.रु. १ देखि ने.रु. १००० सम्म जरिवाना हुनेछ ।

(६) दफा ७ अन्तर्गत कुनै झुठ्ठा कुराको सूचना दिने व्यक्तिलाई स्थानीय कर अफिसरका आदेशले ने.रु. १ देखि ने.रु. ५० सम्म जरिवाना हुनेछ ।

६. अपील:- दफा ८ अन्तर्गत स्थानीय कर अफिसरले दिएको जरिवानाको आदेशबाट मर्कपर्ने व्यक्तिले जरिवानाको आदेशको सूचना पाएका मितिले ३५ दिनभित्र आवर कर अदालतमा अपील गर्न सक्नेछ ।

१०. कर नलाग्ने गर्ने वा माफी गर्ने श्री ५ को सरकारको अधिकार:- श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी कुनै खास व्यक्ति वा कुनै खास वर्गका व्यक्तिहरूको सम्बन्धमा होटेल कर नलाग्ने गर्ने वा माफी गर्न सक्ने छ ।

११. नियम र आदेश बनाउने अधिकार:- यो ऐनको उद्देश्य कार्यान्वित गर्न श्री ५ को सरकारले नियम र आदेशहरू बनाउन सक्ने छ ।

१२. बचाउ:- नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ (४) बमोजिम यो ऐन निरूप्य भएमा यो ऐनलाई कुनै अर्को नेपाल ऐनले खारेज गरे सरह मानी यो ऐन अन्तर्गत भए गरेका काम कुराहरूमा नेपाल कानून व्याख्या सम्बन्धी ऐन, २०१० को दफा ४ लागू हुनेछ ।

लाबमोहर सदर मिति:- २०१८।११।१६।३ मा

आज्ञाले-

प्रद्युम्नलाल राजभण्डारी

श्री ५ को सरकारको सचिव,

कानून तथा न्याय मन्त्रालय ।

आधिकारिक मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।